PUNT PER PUNT

Cita cultural
Dijous, 17 de maig, 19.30 i 22.00 h
Cine Odeón d'Elx
Cinema: *Brava*
https://goo.gl/vrby1q

Curs de valencià C1 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat d'Alacant

Fascicle 16. El poble del costat

A Comprensió i expressió

Exercici 1. ORAL

Llig el text següent i, després, exposa oralment què n'opines. En la teua intervenció, pots usar un guió. Per a preparar-te'l, pots respondre a les preguntes que et proposem més avall.

Rivalitats dialèctiques entre pobles

La disputa dialèctica entre els pobles és una pràctica molt estesa al llarg de tot el territori valencià, caracteritzada per la mordacitat, la burla corrosiva i unes ganes terribles de furgar en l'amor propi del poble veí. Aquests estira-i-arronses oscil·len entre la broma i la sàtira i, amb una certa freqüència, acaben fregant, si no superant amb escreix, l'escatologia. Els valencians, en tot això, tenim tan bons mestres que fins i tot tenim una escola: l'escola satírica valenciana, que ve de lluny, del nostre segle d'or, amb obres tan irreverents com *Espill* o *Lo procés de les olives.*

El filòleg i historiador Manuel Sanchis Guarner (1911-1981) va recopilar, en quatre volums, *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*, una autèntica joia en què es detallen un fum de xarrades típiques procedents de totes les comarques i la intenció que tenien. Així mateix, un dels millors programes de l'etapa final de l'extinta Canal 9 es titulava precisament *El poble del costat*, en honor a aquestes àcides però sanes conteses. I si simplement parem l'orella en qualsevol poble d'ací o d'allà, no ens resultarà gens difícil captar al vol alguna expressió sardònica, més o menys feridora, envers els veïns més pròxims.

A Alcoi, els contestans són socarrats, mentre que a Cocentaina els alcoians són caragols. A Asp o a Montfort, els novelders són rabuts, mentre que a Novelda els aspers són flatosos i els montfortins baleners. A Alacant, tots els de fora són *de poble*, mentre que fora els alacantins són borratxos i fins. L'origen de cada malnom pot ser clar com l'aigua o críptic com un jeroglífic. Tant fa. El cas és que, quan ens n'amollen un, ens arranquen un somriure maliciós, mentre cavil·lem una resposta almenys tan esmolada com la invectiva que acabem de rebre.

Saps que *sardònic* és un adjectiu que significa 'que expressa una ironia sarcàstica i enginyosa'?

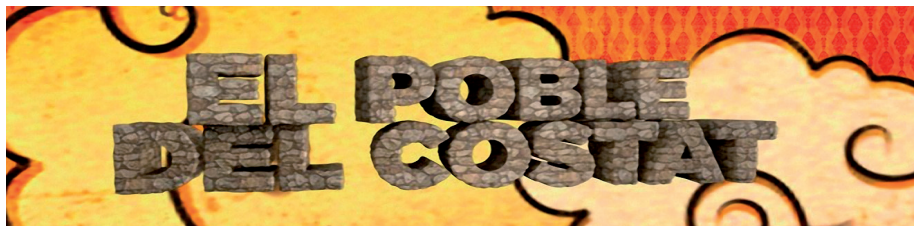

Respon a les preguntes següents si necessites ajuda per a extraure'n la teua opinió:

a) Coneixes dites o malnoms referits al teu poble o a uns altres pobles veïns?

b) Per què creus que són tan habituals aquestes expressions?

c) Com sols respondre quan sents un comentari mordaç d'aquest tipus? Per què?

d) Consideres que aquestes rivalitats ens cohesionen com a poble?

Exercici 2. Expressió escrita.

Escolta dos voltes aquest àudio sobre Manuel Sanchis Guarner. Anota totes les idees que et semblen rellevants per a preparar un resum d'unes 150 paraules, d'acord amb les instruccions següents:

En un programa de ràdio s'analitza l'obra de Manuel Sanchis Guarner, *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*. Com que t'apassiona la cultura popular, vols fer-ne un resum per a publicar-lo en la revista de festes del teu poble, que incloga almenys els ítems següents:

- Sanchis Guarner: vida i obra
- *Els pobles valencians...* i les dites positives
- *Els pobles valencians...* i les dites burlesques

***Els pobles valencians parlen els uns dels altres*, de Manuel Sanchis Guarner**
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u16-a01.mp3

Saps que *empaitar* té el sentit de 'perseguir, encalçar, escometre a algú per a aconseguir-ne alguna cosa'? A més, *truculent* vol dir 'feroç, atroç, que produeix horror' i *conspicu* significa 'que atrau l'atenció per la seua excel·lència'.

B Normativa i gramàtica

B1. El futur, el condicional i els temps compostos

El futur, el condicional i els temps compostos
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u16-a02.mp3

El futur, el condicional i els temps compostos

Futur: *sentiré, sentiràs, sentirà, sentirem, sentireu, sentiran*
Condicional: *rebria, rebries, rebria, rebríem, rebríeu, rebrien*
Anar i *fer*: *aniré, aniria / faré, faria*. *Saber*: *sabré, sabria*
Tindre, vindre i *valdre*: *tindré, vindràs, valdríem...*
Temps compostos: [*haver* + participi]
Indicatiu → Passat perfet: *he dit*. Plusquamperfet: *havia fet*. Anterior: *haguí vist*. Futur compost: *hauré anat*. Condicional compost: *hauria dut*. Subjuntiu → Passat perfet: *haja pres*. Plusquamperfet: *haguera tret* o *hagués tret*

B2. Remarques de sintaxi verbal

Remarques de sintaxi verbal
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u16-a03.mp3

Remarques de sintaxi verbal

El verb *haver-hi*: *Hi ha molts papers* o *Hi han molts papers?*
Verbs transitius: *afectar, encisar, sorprendre...*
Transitius o intransitius: *interessar, encantar, molestar*
També són transitius: *carregar, continuar, debatre...*
Verbs intransitius: *telefonar, aflorar, cessar*
Els verbs d'alimentació: *desdejunar, esmorzar, dinar...*
Verbs pronominals: *aprimar-se, engreixar-se, entrenar-se*
Verbs no pronominals: *callar, caure, prendre*

Fascicle 16. El poble del costat

Exercici 3.

Ompli els buits del text següent amb les paraules adequades, d'acord amb les indicacions que apareixen entre parèntesis. Si t'oferim dos paraules separades per una barra (/), tria'n una. Si t'oferim un verb en infinitiu, conjuga'l:

¿No _____ (*HI HA / N'HI HA*), però, ni a Gandia ni a València, cap donzella digna de l'altiu senyor de Beniarjó? ¿O és que el cavaller March no _____ (*Ø / EN*) troba _____ (*CAP / CAP DE*) bona per a maridar-_____ (DOS PRONOMS FEBLES)? Segurament _____ (*SER*) Ausiàs March qui no desitja _____ (PLURAL DE *COMPROMÍS*) matrimonials, qui no vol lligar-se a una vida com les dels altres homes que coneix. O _____ (*POTSER / POT SER*) que simplement no trobe el _____ (*BÉ / BEN*) dotat casament que voldria. L'aventura conjugal no sembla atraure _____ (*EL / AL*) cavaller March en aquest temps. D'altra banda, no _____ (VERB AUXILIAR PER A FORMAR UNA PERÍFRASI DE PROBABILITAT) veure clar el futur _____ (ADJECTIU FORMAT PEL PREFIX NEGATIU *IN-* I L'ADJECTIU *MEDIAT*). Si mai el cavaller havia somiat _____ (*A / Ø*) dur més alt i amunt encara les proeses del pare, aquests somnis s'estan esvanint _____ (*COM / COM A*) un somni. Les pressions d'Elionor Ripoll, la mare d'Ausiàs, una vella dona viuda, poden ser escoltades i _____ (PARTICIPI DE *ENTENDRE*) per la reina Maria, la muller del Magnànim, una jove dona malalta. En aquesta direcció, com se sol dir, _____ (VERB AUXILIAR PER A FORMAR UNA PERÍFRASI D'OBLIGACIÓ) entendre la correspondència que la reina manté amb Ausiàs March, _____ (*EN LA QUE / EN LA QUAL*) li mana fer d'intermediari en casaments i altres diplomàcies.

Josep Piera, *Jo sóc aquest que em dic Ausiàs March*

Exercici 4.

Transforma les oracions següents de manera que es mantinga el sentit de la primera. En alguns casos, simplement has de substituir els complements elidits pels pronoms febles corresponents:

a) En terra hi ha molts papers. Podries replegar-los?
Podries replegar els papers _____ en terra?

b) Les autoritats estan preocupades per l'onada de robatoris.
L'onada de robatoris preocupa _____.

c) El tema del qual opineu tan alegrement pertany a la seua esfera personal.
El tema _____ opineu tan alegrement pertany a la seua esfera personal.

d) Amics, vullc que vingueu immediatament i que m'atengueu.
Amics, voldria que _____ immediatament i que m'_____.

e) L'alumne va lliurar tremolós els fulls de l'examen.
L'alumne _____ va lliurar.

f) Tan bon punt arribeu a la destinació, telefoneu-nos, per favor.
_____ arribar a la destinació, telefoneu-nos, per favor.

g) La gosseta està lladrant, potser estan tocant a la porta.
La gosseta està lladrant, _____ estar tocant a la porta.

h) L'obra reuneix magistralment l'universal i el particular d'aquesta terra.
L'obra reuneix magistralment la _____ i la _____ d'aquesta terra.

i) Jugant, els xiquets van caure a la piscina i jo els vaig traure com vaig poder.
Jugant, els xiquets _____ a la piscina i jo els _____ com _____.

j) Els deixebles vam regalar al vell professor un llibre molt valuós.
Els deixebles vam obsequiar _____.

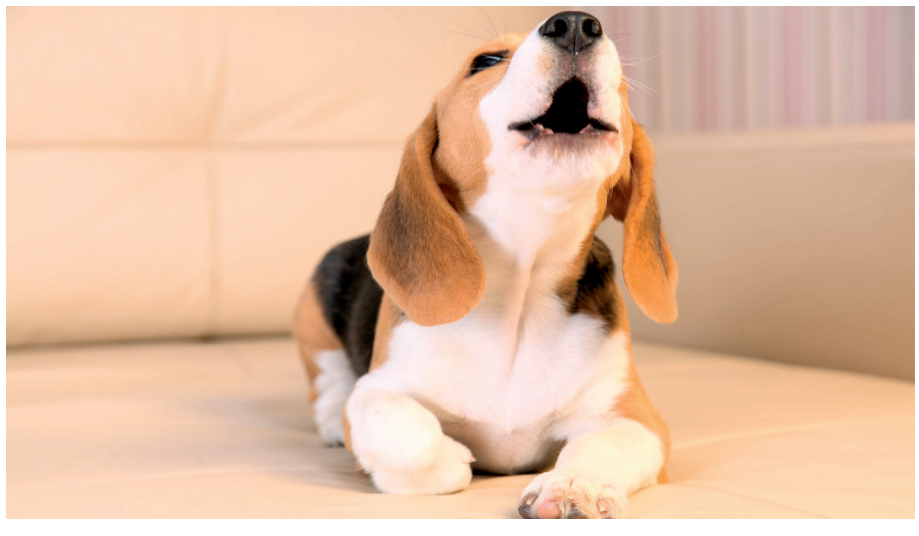

Exercici 5.

Ompli els buits del text següent amb l'opció adequada de les tres que t'oferim en la graella:

Els vells –la generació anterior– defensen el que és. Els joves –la generació actual– defensen el que (a)_____ d'ésser. El meu pare troba que el món no pot ésser diferent (b)_____ és. A mi em sembla que podria ésser diferent. Els joves troben que els vells tendeixen (c)_____ a la comoditat i a la hipocresia. Els vells consideren que els joves són insensats, tabalots i imprudents. Jo sospito que, en determinats països, el criteri dels joves té una sortida més fàcil que en altres, més anquilosats, cristal·litzats i d'una estructura més fibrosa. El nostre és un país d'aquests. El llenguatge popular està saturat de locucions de vell. Així ho hem trobat, així ho deixarem; a cada bugada, perdem un llençol, etc. Aquestes expressions, tan reiterades, em treuen de (d)_____.
Però, en fi, considerada en fred, tota aquesta cridòria és una mica pueril. El meu pare i jo ens passem de vegades tres o quatre dies sense dir-nos (e)_____, mirant-nos (f)_____, a punt (g)_____ que se'ns dispari el mecanisme inconscient. Les reconciliacions tenen una superfície de cordialitat molt prima; no arreglen res. De vegades penso que el meu pare m'odia i em (h)_____. Quan analitzo el meu sentiment, descobreixo que, en el (i)_____ del fons, (j)_____ estimo.
Tot això està pertorbat, encara, per l'opinió de l'altra gent. Als ulls de la gent, faig l'efecte d'un gandul i d'un infeliç. El primer extrem (k)_____ no és (l)_____ exacte. El segon és probablement cert.

Josep Pla, *El quadern gris*

a) caldria	deuria	hauria
b) del que	al que	pel que
c) gaire	massa	gaires
d) pollegana	pollerenca	polleguera
e) res	gens	cap
f) a bell ull	de cua d'ull	a ulls clucs
g) en	de	ø
h) menyscaba	menyscreu	menysprea
i) fondo	fons	fon
j) li	el	l'
k) pot ser	pot ésser	potser
l) ben bé	prou bé	molt bé

Saps que *tabalot* és sinònim de *tararot* i significa 'persona destrellatada, atrotinada, sense formalitat, amb poca iniciativa'?

C Vocabulari i pronúncia

Exercici 6.

Ompli els buits del text següent amb la paraula adequada, d'acord amb la definició que apareix entre parèntesis:

Al segle XVIII visqué a França un dels homes més genials i _____ ('DETESTABLE, DIGNE DE SER DETESTAT PROFUNDAMENT') d'una època en la qual sovintejaren les figures així. Aquí narrarem la seva història. S'anomenava Jean-Baptiste Grenouille, i si el seu nom, a diferència del d'altres monstres genials, ha caigut en oblit, sens dubte no ha estat perquè Grenouille fos inferior a aquests homes cèlebres i tenebrosos pel que fa a l'_____ ('SENTIMENT D'ORGULL ARROGANT, DESDENYÓS'), el menyspreu pels seus consemblants, la immoralitat, en un mot, a la impietat, sinó perquè el seu geni i la seva única ambició es limitaren a un terreny que no deixa cap senyal en la història: al regne _____ ('QUE PASSA O FUIG RÀPIDAMENT') de les olors.
A l'època a la qual ens referim regnava a les ciutats una _____ ('OLOR MOLT DESAGRADABLE I PENETRANT, COM LA DE LES SUBSTÀNCIES ORGÀNIQUES EN DESCOMPOSICIÓ') a penes concebible per nosaltres, homes moderns. Els carrers pudien a fems, els patis interiors pudien a orins, els _____ ('CAIXA O CONJUNT DE PARETS QUE LIMITEN UNA ESCALA I LI FAN DE SUPORT') de les escales pudien a fusta podrida i a excrements de rata, les cuines, a col podrida i a _____ ('PART DELS TEIXITS DEL COS D'UN ANIMAL FORMADA PER SUBSTÀNCIES LIPÍDIQUES') de _____ ('MARDÀ, MASCLE DE L'OVELLA'); les cambres sense ventilació feien pudor de _____ ('EXCESSIVAMENT TANCAT, ALTERAT PER LA FALTA DE VENTILACIÓ'), les alcoves pudien a llençols _____ ('RECOBERT O BRUT DE LLARD O D'ALTRA BRUTÍCIA'), a edredons humits i a la _____ ('PUNXANT, AGUT, PENETRANT') olor dolçassa dels orinals. Les xemeneies pudien a _____ ('ELEMENT QUÍMIC NO METÀL·LIC DE SÍMBOL *S*, QUE CREMA AMB FLAMA BLAVA FORMANT UN GAS D'OLOR SUFOCANT'), les adoberies pudien a _____ ('AIGUA QUE TÉ EN DISSOLUCIÓ SALS ALCALINES I QUE S'USA PER A FER BLANCA LA ROBA I COM A DESINFECTANT') corrosius, els _____ ('LLOC DESTINAT A MATAR EL BESTIAR'), a sang coagulada. Els homes pudien a suor i a roba bruta; en les seves boques pudien les dents corrom-pudes, l'_____ ('AIRE QUE IX DELS PULMONS

DURANT L'EXPIRACIÓ') els pudia a ceba i els cossos, quan ja no eren joves, a tumors, a llet _____ ('QUE TÉ UNA ACIDESA DESAGRADABLE') i a formatge _____ ('QUE ADQUIREIX UNA OLOR I UN SABOR DESAGRADABLES PERQUÈ S'HA FET VELL O ESTÀ PASSAT').

Patrick Süskind, *El perfum*

Saps que *una adoberia* és el lloc on s'adoben les pells i els cuiros per a conservar-los i usar-los posteriorment?

Exercici 7.

Completa les oracions següents amb la forma verbal correcta del futur o el condicional simples dels verbs que apareixen entre parèntesis:

a) Escolteu-me: demà _____ (FER) els deures i _____ (RESOLDRE) tots els exercicis que vos ha encomanat la mestra, d'acord?

b) Si tinguérem més temps, _____ (ANAR) a la festa i _____ (ESTAR) ballant tota la nit.

c) La setmana que ve _____ (SABER, nosaltres) els resultats i _____ (VEURE) si hem aprovat.

d) Per favor, _____ (TINDRE, vosaltres) l'amabilitat de dir-me si _____ (VINDRE) a la reunió?

e) L'any que ve _____ (PRODUIR, nosaltres) amb matèries primeres més sostenibles i _____ (REDUIR) l'ús de plàstics.

f) El mes pròxim s'_____ (INAUGURAR) l'exposició d'una col·lecció arqueològica que _____ (ROMANDRE) al museu durant tot un any.

g) Els meus companys _____ (CONCLOURE) demà el treball i _____ (ANAR) a lliurar-lo despús-demà.

h) Per favor, _____ (PODER, tu) ajudar-nos? _____ (VOLER) arribar a l'església, però ens hem perdut.

i) Què _____ (FER) vosaltres si estiguéreu en el meu cas? Jo encara no sé quina decisió _____ (PRENDRE).

j) Pensàvem que hui _____ (ARRIBAR) tots els cosins, però finalment _____ (ARRIBAR) demà.

Exercici 8. ORAL

Ompli els buits de les oracions següents amb el verb que t'indiquem. Si escau, afig les preposicions o els pronoms necessaris. Després de corregir-les, llig-les en veu alta:

a) (CARREGAR) No _____ tu totes les maletes, jo també puc _____ alguna.

b) (TELEFONAR) Pere, no cal que _____ la mare, jo _____ demà.

c) (AFECTAR) Els retalls han _____ molts treballadors públics.

d) (CONTINUAR) Tu _____ el teu treball, que jo _____ el meu.

e) (DEBATRE) Demà _____ la teua proposta, perquè no vam poder _____ ahir.

f) (PARLAR) Hui he _____ anglés amb el veí i m'ha dit que sap _____ valencià.

g) (ESTIRAR) Si _____ eixe fil acabaràs desfent-te el jersei.

h) (AGRADAR) Els resultats de l'empresa no han _____ la directora.

Exercici 9.

Substitueix els fragments subratllats de les oracions següents pel verb equivalent dels que t'oferim en el requadre. Després de corregir-les, llig-les en veu alta i escolta l'àudio per a comprovar si has fet una bona pronúncia:

aprimar-se, callar, caure, desdejunar-se, engreixar-se, entrenar-se, gitar-se, prendre

a) Normalment, ingerisc el primer menjar del dia ben enjorn, abans de les set del matí.

b) Vos he dit que estigueu en silenci perquè tot seguit ens faran una revelació colpidora.

c) La xiqueta pegà un bac en l'excursió perquè anava caminant distreta.

d) Des que ha deixat de fer esport, ha augmentat moltíssim de pes.

e) Els jugadors de l'equip es preparen a consciència per a afrontar el partit decisiu.

f) La metgessa m'ha recomanat que cada dia em bega almenys dos litres d'aigua.

g) El teu amic ha perdut tant de pes que pareix que haja emmalaltit.

h) Quan vivia a Àustria, me n'anava al llit sempre abans de les deu.

https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u16-a04.mp3

D Anàlisi lingüística

Dialectologia: el conjunt de la llengua

El valencià-català és la llengua materna de vora cinc milions de persones i al voltant de tretze milions en tenen coneixements com a segona o tercera llengua. És parlada en un territori molt extens, que inclou el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya, les comarques orientals d'Aragó, la comarca murciana del Carxe, el principat d'Andorra, el departament francés dels Pirineus Orientals i la ciutat italiana de l'Alguer, a l'illa de Sardenya.

Des del punt de vista de la dialectologia, el valencià-català presenta dos grans blocs lingüístics: l'occidental i l'oriental. El primer es divideix en nord-occidental i valencià, mentre que el segon engloba els dialectes central, baleàric, alguerés i septentrional o rossellonés. Com en totes les llengües, les diferències entre els diversos dialectes i subdialectes són nombroses i es constaten en tots els nivells lingüístics: fonètic, morfològic i lèxic. A continuació, analitzarem algunes de les diferències dialectals més significatives.

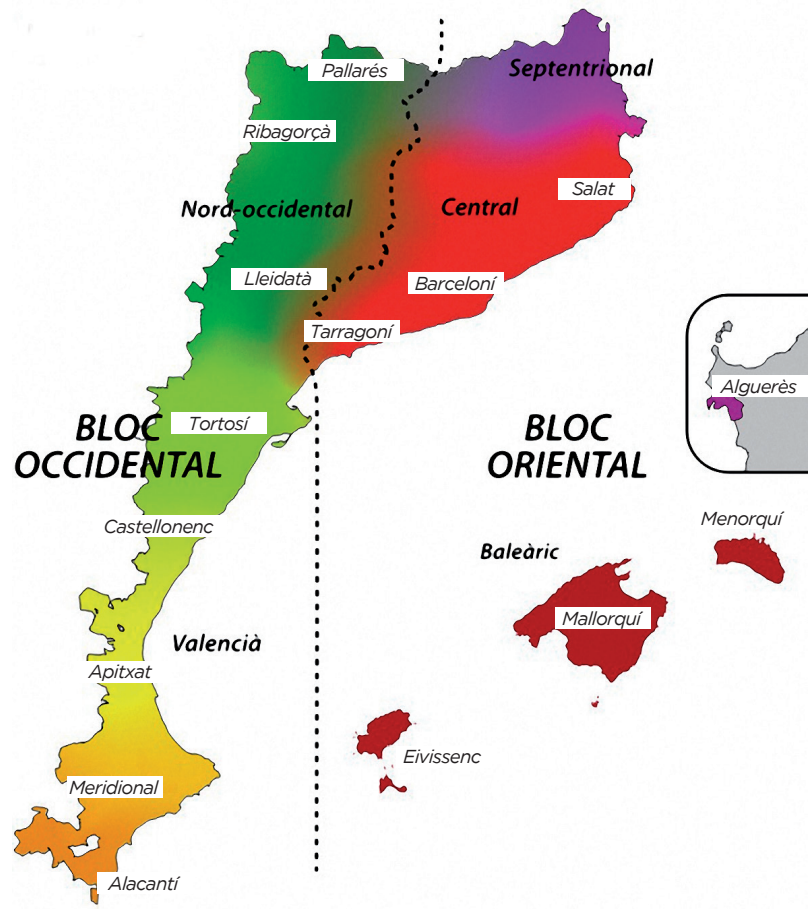

Comencem per la fonètica. El català central, igual que el baleàric, es caracteritza per una reducció a tres vocals del sistema vocàlic en posició àtona: [i, u, ə]. L'últim so, anomenat *e neutra*, no existeix en valencià, que presenta un sistema de cinc vocals àtones: [i, u, e, o, a]. Pel que fa al sistema consonàntic, el català central no pronuncia la *–r* en posició final, ha perdut la distinció entre [v] i [b] i presenta el fonema fricatiu sibilant [ʒ] en contrast amb l'africat [ʤ]. En canvi, el baleàric manté la distinció entre els sons [v] i [b], com també fa el valencià.

Pel que fa la morfologia, les diferències més substancials es localitzen en la conjugació verbal. Per a la 1a persona del present d'indicatiu de verbs de la primera conjugació, el català central presenta la desinència *–o* (que realitza com a [u]: *jo penso*), el baleàric té la desinència zero, fins i tot quan es produeixen aplecs consonàntics complexos (*jo pens*), i en valencià és majoritària la desinència *–e* (*jo pense*). Per als temps del subjuntiu, el català oriental ha regularitzat els paradigmes amb les terminacions en *i*: *digui, vinguis, parteixin,* etc. En canvi, el valencià manté les formes històriques: *diga, vingues, partisquen*. En l'imperfet de subjuntiu, en el català oriental són predominants les formes en *s* (*cantés, cantesses…*) i en valencià les formes en *r* (*cantara, cantares…*).

En el català central i el baleàric els demostratius segmenten l'espai en dos graus: proximitat i llunyania (*aquest / aquell*). En canvi, el valencià i el nord-occidental conserven els tres graus del llatí (*este / eixe / aquell*). En nord-occidental també perviu l'article masculí clàssic *lo, los,* mentre que els parlars baleàrics presenten en molts contextos el conegut com a *article salat*, equivalent a l'article definit i procedent del demostratiu llatí IPSE: *es (s'), sa (s'), es, ses.* Quant a la combinació de pronoms febles, els dialectes central i baleàric solen presentar l'orde [CD + CI], a diferència del valencià, en què es preserva l'ordenació clàssica [CI + CD].

Finalment, en el nivell lèxic trobem un important cabal de geosinònims. En la llista següent t'oferim, en primer lloc, el terme més habitual en valencià i, a continuació, el més usual en català oriental: *melic – llombrígol, granera – escombra, eixir – sortir, carlota – pastanaga, espill – mirall, rabosa – guineu, ciri – espelma, creïlla – patata, vesprada – tarda, calcetins – mitjons, peresa – mandra, ensalada – amanida, roig – vermell,* etc. En alguns casos, la diversitat lèxica encara és major, com ocorre amb *xic* (valencià) – *noi* (central) – *al·lot* (baleàric). A pesar d'aquestes diferències, la distribució del lèxic no respon a criteris inamovibles. Així, a tall d'exemple, la forma *vermell*, preponderant en el bloc oriental, reapareix en diversos parlars valencians meridionals.

Exercici 10.

D'acord amb la informació que acabes de llegir, indica a quin dialecte pertany cada una de les oracions que escoltaràs en l'àudio següent:

valencià:	català central:	baleàric:

https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u16-a05.mp3

E El valencià com a pont

El valencià i l'anglés (2)

Des del punt de vista fonètic, el valencià té una sèrie de fonemes que també són propis de l'anglés, com veurem al llarg d'aquesta lliçó. Les vocals obertes [ɛ] i [ɔ], com també els sons consonàntics [v], [z], [ʃ] i [ʤ], formen part del sistema fonològic de l'anglés: *yes* (*sí*), *noise* (*soroll*), *vine* (*vinya*), *easy* (*fàcil*), *shy* (*tímid*) o *joke* (*broma*) presenten, respectivament, tots aquests sons.

Comparem tot seguit el vocabulari corresponent a les parts del cos i de la cara:

head	cap	neck	coll	arm	braç
hand	mà	finger	dit	leg	cama
elbow	colze	knee	genoll	foot	peu
belly	panxa	back	esquena	shoulder	muscle
face	cara	forehead	front	hair	cabells
ear	orella	mouth	boca	tooth	dent
nose	nas	tongue	llengua	eye	ull

El so [ɛ] apareix en les paraules *head, neck, leg, elbow, belly* i *hair*, mentre que [ʃ] apareix en *shoulder* i [z] en *nose*. A diferència del valencià, l'anglés sol presentar totes aquestes paraules precedides per determinants possessius: *I have a wound in my hand* ▶*Tinc una ferida en la mà.* Els possessius en anglés no flexionen ni en gènere ni en nombre, i són:

my	your	his	her	our	your	their
el meu	el teu	el seu (d'ell)	el seu (d'ella)	el nostre	el vostre	el seu (d'ells)

A continuació, veurem algunes de les paraules més habituals referides al vocabulari de la ciutat:

city	ciutat	town	poble	avenue	avinguda
street	carrer	park	parc	market	mercat
school	escola	hospital	hospital	museum	museu
library	biblioteca	church	església	station	estació
shop	tenda	office	oficina	square	plaça

Com podem comprovar, en aquest àmbit les semblances lèxiques són més evidents (*city, school, market...*). El mot *poble* té també el correlat *people* en anglés, però aquest fa referència a la gent, el conjunt de la ciutadania. Fixa't que, per exemple, trobem el sons [v] en *avenue*, [z] en *museum*, [ɛ] en *church* i [ʃ] en *shop*.

Els demostratius en anglés flexionen en nombre i diferencien només dos graus: proximitat i llunyania:

Proximitat			Llunyania		
this	these	here	that	those	there
aquest, aquesta	aquests, aquestes	ací	aquell, aquella	aquells, aquelles	allí

Ara contrastarem uns quants verbs més que representen accions molt usuals:

to write	escriure	to read	llegir	to start	començar
to finish	acabar	to ask	preguntar	to answer	contestar
to buy	comprar	to sell	vendre	to send	enviar
to receive	rebre	to solve	resoldre	to like	agradar
to sing	cantar	to think	pensar	to win	guanyar
to lose	perdre	to break	trencar	to feel	sentir
to give	donar	to get	obtindre	to fall	caure
to see	veure	to hear	sentir, oir	to find	trobar

Hi ha proximitat lèxica entre alguns verbs, com ara *to finish* (*finalitzar*), *to receive* o *to solve*. Pel que fa a la pronúncia, *to sell, to send* i *to get* sonen amb [ɛ], mentre que *to fall* es realitza amb [ɔ].

Els verbs en anglés poden ser regulars o irregulars. Els primers fan el passat afegint la desinència *–ed* a l'infinitiu, mentre que els irregulars presenten formes diferents. El paradigma verbal del passat en anglés és invariable i representa tant el passat simple, com el passat imperfet del valencià. A continuació te n'oferim uns quants exemples:

Regulars		Irregulars	
I walked	caminava, vaig caminar	I knew	sabia, vaig saber
you played	jugaves, vas jugar	you wrote	escrivies, vas escriure
he worked	treballava, va treballar	she bought	comprava, va comprar
we cleaned	netejàvem, vam netejar	we thought	pensàvem, vam pensar
you finished	acabàveu, vau acabar	you felt	sentíeu, vau sentir
they asked	preguntaven, van preguntar	they gave	donaven, van donar

Els temps compostos es construeixen en anglés amb el verb *to have* (*had* en passat) i el participi del verb principal. En els verbs regulars, aquest coincideix amb el passat: *I have answered* ▶*He contestat, She had rested* ▶*Havia descansat.* En els verbs irregulars, presenta formes diferents: *You have fallen* ▶*Has caigut, They had sung* ▶*Havien cantat.*

Per a acabar aquesta lliçó, contrastarem a continuació el vocabulari dels parentius i les relacions socials:

father	pare	mother	mare	son	fill
daughter	filla	grandfather	iaio	grandmother	iaia
grandson	nét	granddaughter	néta	brother	germà
sister	germana	cousin	cosí, cosina	nephew	nebot
niece	neboda	uncle	oncle	aunt	tia
father-in-law	sogre	mother-in-law	sogra	brother-in-law	cunyat
sister-in-law	cunyada	son-in-law	gendre	daughter-in-law	nora
friend	amic, amiga	classmate	company	partner	parella

Fixa't que els parentius polítics es formen tots amb l'estructura *in law*. Aquest últim mot equival a *llei* i sona amb [ɔ], com també *daughter*, mentre que *nephew* i *friend* sonen amb [ɛ].

Exercici 11.

D'acord amb la informació que acabes de llegir i tenint en compte les similituds entre les dos llengües, tradueix de l'anglés al valencià les frases següents:

a) The train station is in this street. _____

b) I have seen your friend in the market. _____

c) My grandmother goes to church every day. _____

d) His nephew reads a book in the library. _____

e) My uncle and my father studied in this school. _____

f) In the exam, I answered the easy question. _____

F Tipologia textual

El text literari (1)

Hi ha una modalitat textual que té com a objectiu fonamental crear un efecte de bellesa mitjançant l'acte comunicatiu: els textos literaris. En aquest tipus de text, poden convergir bona part dels altres tipus. Per exemple, en una obra narrativa, solen aparéixer fragments que corresponen als tipus narratiu, descriptiu i dialogat. O, en un assaig, poden combinar-se fragments argumentatius i explicatius, entre altres.

Aquests textos es classifiquen en diversos gèneres literaris: narrativa (que inclou novel·les, contes o rondalles), poesia (poemes i prosa poètica), teatre (monòlegs o obres corals) i assaig (literari, sociopolític, de divulgació científica, etc.).

Exercici 12. Expressió escrita.

Escriu un text literari de prop de 250 paraules a partir de la proposta següent:

En el teu poble tot el món coneix una història que es transmet de generació en generació. Explica'ns-la convertint-la en un conte breu amb l'estructura clàssica: plantejament, nuc i desenllaç.

Solucions:

Exercici 3
hi ha / en / cap de / maridar-s'hi / és / compromisos / pot ser / ben / el / deu / immediat / Ø / com / enteses / cal / en la qual

Exercici 4
els papers que hi ha en terra / les autoritats / el tema de què opineu / vinguéreu o vinguésseu, atenguéreu o atenguésseu / els hi / En arribar / deuen estar tocant / la universalitat i la particularitat / caigueren, traguí, poguí / vam obsequiar el vell professor amb un llibre molt valuós

Exercici 5
a) hauria, b) del que, c) massa, d) polleguera, e) res, f) de cua d'ull, g) Ø, h) menysprea, i) fons, j) l', k) potser, l) ben bé

Exercici 6
abominables / altivesa / fugisser / fetor / bucs / greix / moltó / resclosit / llardosos / punyent / sofre / lleixius / escorxadors / alé o alè / agra / ranci

Exercici 7
a) fareu, resoldreu, b) aniríem, estaríem, c) sabrem, veurem, d) tindríeu, vindreu, e) produirem, reduirem, f) inaugurarà, romandrà, g) conclouran, aniran, h) podries, Voldríem, i) faríeu, prendré, j) arribarien, arribaran

Exercici 8
a) carregues, carregar-ne, b) telefones a, li telefonaré, c) afectat, d) continua, continuaré, e) debatrem, debatre-la, f) parlat, parlar, g) estires, h) agradat a

Exercici 9
a) em desdejune, b) calleu, c) caigué, d) s'ha engreixat, e) s'entrenen, f) prenga, g) s'ha aprimat, h) em gitava

Exercici 10
a) català central, b) valencià, c) català central, d) baleàric, e) valencià, f) baleàric

Exercici 11
a) L'estació del tren és en este carrer. b) He vist el teu amic en el mercat. c) La meua iaia va a l'església cada dia. d) El seu nebot llig un llibre en la biblioteca. e) El meu oncle i el meu pare van estudiar (o estudiaven) en esta escola. f) En l'examen, vaig contestar la pregunta fàcil.

Autoria: Juli Martínez Amorós. Amb la col·laboració d'Anna Martínez Amorós
Àudios: Lídia Garrigós Miquel **Maquetació:** Jesús Ángel López Ramón I www.masuno.es
puntperpunt@ua.es I Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*